

70-річчя Заслуженого діяча науки й техніки України, професора, доктора технічних наук М.В. Синькова

26 червня виповнилось 70 років члену редколегії нашого журналу, відомому в нашій країні та за її межами вченому в галузі прикладної математики та інформатики, завідувачу відділом спеціалізованих засобів моделювання Інституту проблем реєстрації НАН України Заслуженому діячу науки й техніки України, Лауреату Державної премії СРСР та премії Президії АН України ім. Лебедева, члену-кореспонденту АТН України, професору, доктору технічних наук **Синькову Михайлу Вікторовичу**

М.В. Синьков народився в м. Києві. Після закінчення середньої школи в 1953 р. поступив на радіотехнічний факультет Київського політехнічного інституту, по завершенні якого працював у Київському інституті автоматики, де закінчив аспірантуру. Наукові роботи цього періоду присвячені створенню обчислювальних пристроїв для оптимізації технологічних процесів у металургії та енергетиці. Результати цих досліджень лягли в основу кандидатської дисертації, яку М.В. Синьков успішно захистив у 1970 р.

З 1972 р. М.В. Синьков працює в Національній академії наук України, де сформувався основні напрямки його наукової діяльності: теоретичні питання розрядно-аналогового моделювання, створення основи теорії й принципи побудови широкого класу проблемно-орієнтованих засобів і систем, що характеризуються високою інформативністю із застосуванням нетрадиційних методів кодування й ефективною реалізацією теоретико-числових методів, і багатовимірних числових систем.

Під керівництвом М.В. Синькова в Інституті електродинаміки АН УРСР з 1972 р. по 1981 р. проводилися широкі дослідження в галузі розрядно-аналогових засобів моделювання з непозиційним представленням інформації та провадилися розробки спеціалізованих обчислювальних пристроїв для кардіології. Це були пристрої для визначення індексів скорочуваності міокарда та для визначення периферійного опору току крові. Результати досліджень викладені в монографіях «Разрядно-аналоговые вычислительные системы» та «Непозиционные представления многомерных числовых систем», а також у докторській дисертації, яку М.В. Синьков успішно захистив у 1979 р. Роботи цього наукового напрямку відзначені в 1984 р. Премією Президії АН України ім. акад. С.А. Лебедева, а в 1991 р. — Державною премією СРСР.

М.В. Синьков — засновник широких теоретичних досліджень і практичних розробок в Україні в галузі комп'ютерної томографії для медичних та промислових досліджень. Під його керівництвом в Інституті проблем моделювання в енергетиці НАН України, а в подальшому в Інституті проблем реєстрації інформації НАН України, проведені фундаментальні теоретичні дослідження в галузі томографії, розроблений комп'ютерний томограф третього покоління для дослідження тіла людини, який побудований повністю на вітчизняних елементах. Колектив, яким керував М.В. Синьков у важкій конкурентній боротьбі створив перший віт-

чизняний комп'ютерний томограф та передав його в серійне виробництво на одне з підприємств колишнього Міністерства середнього машинобудування СРСР.

Теоретичні та практичні результати з обчислювальної томографії носять широкий характер та будуть використані при побудові обчислювальних та інформаційних томографічних систем для мікротомографії, томографії надр землі та океану, фізики плазми тощо. Результати наукових досліджень відображені в монографіях «Многоэлементные детекторы ионизирующего излучения» та «Введение в современную томографию», яка, незважаючи на те що вийшла у світ у 1983 р., і донині залишається єдиною та найбільш повною книгою з питань томографії як в Україні, так і всьому колишньому СРСР. Вона користується широким визнанням усіх фахівців, які використовують у своїх дослідженнях томографічні методи.

М.В. Синьков істотно розвинув теоретичні положення багатовимірних гіперкомплексних числових систем, їх зв'язків з методами теорії чисел та загальної алгебри. Досліджено множинність комутативних та некомутативних гіперкомплексних числових систем, властивості моногенних функцій від гіперкомплексного змінного, арифметичні та алгебраїчні операції над ними, методи побудови таких нелінійних функцій від гіперкомплексного змінного, як експонента, логарифм, прямі та обернені тригонометричні та гіперболічні функції. Проведено дослідження диференціальних рівнянь у гіперкомплексних числових системах, побудовані алгоритми їхнього розв'язання. Запропоновано методи використання гіперкомплексних числових систем для вирішення ряду важливих технічних задач у галузях цифрової обробки сигналів, орієнтації об'єктів у просторі, криптографії тощо.

М.В. Синьков є автором біля 300 наукових робіт, серед яких книги, препринти, статті, авторські свідоцтва. М.В. Синьков приділяє багато уваги підготовці кадрів високої кваліфікації, працюючи впродовж багатьох років з аспірантами та науковою молоддю. Він підготував та випустив 4-х докторів наук та велику кількість кандидатів наук, інженерів і магістрів.

М.В. Синьков біля 45-ти років працює в НТТУ «Київський політехнічний інститут», з них — 25 на посаді професора кафедр «Обчислювальної техніки» та «Спеціалізованих комп'ютерних систем».

М.В. Синьков є членом спеціалізованих рад із присудження вчених ступенів докторів та кандидатів наук у НТУУ «Київський політехнічний інститут».

Під керівництвом М.В. Синькова сформувалася наукова школа з вивчення фундаментальних основ взаємозв'язку явищ та об'єктів природи шляхом розробки нового математичного опису з використанням методів гіперкомплексних числових систем та розвитку теорії інтегральних рівнянь, що орієнтовані на томографічні дослідження та структури.

М.В. Синьков виконує великий обсяг науково-організаційних робіт. У 80-х роках М.В. Синьков — перший заступник голови Наукової ради із проблеми «Томографія» при ДКНТ СРСР, керівник секції Наукової ради з методів та засобів отримання та обробки томографічної інформації, член секцій та керівник наукового семінару з «Проблем томографії». М.В. Синьков ряд років проводив по лінії Наукової Ради при ДКНТ СРСР координаційну роботу з проблем томографії у СРСР та країнах СЕВ. У 1994 р. М.В. Синьков був запрошений і працював на 6-му

Європейському конгресі по безруйнівному контролю (м. Ніцца — Франція) головою секції «Комп'ютерна томографія».

М.В. Синьков є членом ряду редколегій наукових журналів. Він є президентом асоціації Україна-Швейцарія й головою Українського товариства С.В. Рахманінова, сприяє проведенню конкурсів, фестивалів і концертів в Україні та за кордоном, встановленню стипендій молодим митцям.

Роботи М.В. Синькова одержали визнання в США, Франції, Німеччині та інших країнах. В одному з відгуків на роботи в галузі комп'ютерної томографії, який був одержаний зі служб Держдепартаменту США, відзначається, що професор М.В. Синьков має світову відомість у цій галузі знань.

Визнанням великого вкладу М.В. Синькова в розвиток науки та техніки України є присвоєння йому в 1998 р. високого звання Заслуженого діяча науки й техніки України.

Михайла Вікторовича поважають не тільки за великі наукові досягнення, але й чудові людські якості — високу інтелігентність, добропорядність, привітність та чуйність.

Свій ювілей відомий учений зустрічає цілеспрямованою творчою працею над важливими фундаментальними та прикладними науковими проблемами. Колектив редакційної колегії журналу, наукова громадськість щиро вітають Михайла Вікторовича з ювілеєм, зичать міцного здоров'я, великого щастя йому та його родині, подальших творчих успіхів у благородній праці на благо України й української науки.